

våbenanvendelse fra atommagter, der havde nægtet at undertegne konventionen,

d. hvor en atommagt udsattes for aggressionshandlinger fra en anden atommagt.

Så længe de større atommagter fortsat besad såvel betydelige atomvåbenlagre som store konventionelle styrker, ville efter amerikansk opfattelse den mest effektive måde at formindske risikoen for atomkrig være at opretholde den bestående atomafskrækkelsesbalance. En atomforbudskonvention ville i værste fald være vildledende og derfor farlig, i bedste fald urealistisk.

Med henblik på at nå til tilstrækkeligt garanterede aftaler burde man i første række begrænse, dernæst reducere og endelig i forbindelse med en almindelig og fuldstændig nedrustning eliminere atomvåben fra de nationale lagre.

I denne sammenhæng noterede Adrian Fischer sig med tilfredshed, at Sovjetunionen nu i art. 2 stiltiende havde anerkendt to vigtige omstændigheder: at forbudsforslaget ikke var et meningsfuldt dokument, med mindre der blev gjort noget ved atomlagrene, og at elimineringen af atomvåben alene kunne ske i forbindelse med en almindelig og fuldstændig nedrustning under effektiv international kontrol. Den sovjetisk-amerikanske uenighed drejede sig ifølge ambassadør Fischer om disse to punkters indbyrdes prioritet.

De modstående sovjetisk-amerikanske synspunkter blev under hele debatten fremført i beherskede, næsten venlige indlæg, der tydeligt afspejlede især Sovjetunionens ønske om ikke at benytte nærværende dagsordenspunkt til et øst-vest opgør, der kunne have en uheldig indflydelse på det principielle supermagtsønske om en heldig udgang på forhandlingerne om en ikke-spredningsaftale.

Omend især de fleste øvrige øststaters talere i deres indlæg var mindre beherskede over for de amerikanske betæneligheder ved at afslutte en atomforbudskonvention, var det et almindeligt indtryk af debatten, at man fra ikke-atommagternes side blot ønskede sine synspunkter registreret, men i øvrigt sluttede op bag den af supermagterne anlagte dæmpede forhandlingsform.

Æthiopien, der fortsat er den i nærværende

spørgsmål hidtil mest aktive afro-asiatiske stat, gjorde sig i et konstruktivt indlæg til en art talsmand for de uforpligtede landes syn på det sovjetiske forslag. Det positive æthiopiske syn på konventionsudkastet var baseret på følgende tre synspunkter:

- a. at man ud fra humanitære betragtninger og på grund af fælles egeninteresser var tvunget til at spare menneskeheden for masseudryddelse,
- b. at man ved at stoppe atomkapløbet gennem fælles accepterede aftaler og garantier sikrede en sundere international atmosfære, der kunne sikre fred og fremskridt,
- c. at man ønskede at bortlede de enorme beløb, der nu anvendtes på våben, fra et spildt og uproduktivt våbenkapløb til produktiv investering i verdenshandel og økonomisk udvikling.

Den *rumænske* repræsentant tilsluttede sig stort set de gængse østlige synspunkter, men erkendte bl. a., at et isoleret atomvåbenforbud ikke indebar en perfekt garanti mod atomkrigsfaren. En sådan garanti kunne alene opnås gennem en ødelæggelse af de bestående atomvåbenlagre og et produktionsstop for atomvåben.

Talere fra *Holland, New Zealand, Canada, Italien, Storbritannien* og *Australien* fulgte de amerikanske synspunkter.

Til støtte for de vestlige synspunkter henedte ambassadør Fischer i et senere indlæg under debatten bl. a. opmærksomheden på generalsekretærens rapport om virkningerne af den eventuelle brug af atomvåben m. m., der efter hans opfattelse intet indeholdt, der kunne støtte det sovjetiske standpunkt. Han fremdrog således den eneste passus, der i hans øjne berørte det foreliggende emne (rapportens p. 49): „Sikkerhed for alle verdens lande må søges gennem en ødelæggelse af alle atomvåbenlagre og et forbud mod brug af atomvåben via en almindelig og fuldstændig nedrustning“.

I et kort og koncist *fransk* indlæg blev der givet udtryk for den opfattelse, at det hverken var realistisk eller ønskeligt at betræde vejen til nedrustning ved at begynde med forholdsregler, som, omend af største vigtighed for staternes sikkerhed og selvforsvar, i sagens natur ikke kunne omgærdes af kontrolforanstaltninger og effektive garan-